

ETIKA PUBLIKOVÁNÍ

GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ

Zásady otevřeného přístupu

Střet zájmů

Odevzdávání rukopisu

Etické zásady

- Etické zásady – Autoři
- Etické zásady – Recenzenti
- Etické zásady – Editoři
- Etické zásady – Vydavatel

Zásady otevřeného přístupu

GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ je časopis s otevřeným přístupem. Veškerý obsah je volně přístupný uživateli nebo instituci. Uživatelé mohou číst, stahovat, kopírovat, distribuovat, tisknout, vyhledávat nebo odkazovat na úplné texty článků v tomto časopise bez předchozího souhlasu vydavatele nebo autora při zachování citační etiky. Vše v souladu s definicí otevřeného přístupu [BOAI](#).

Poplatek za odeslání článku nebo poplatek za zpracování článku není od autorů vyžadován – publikování je bezplatné.

Etické principy

Časopis GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ se řídí zásadami etiky publikací podle pokynů COPE (Committee on Publication Ethics)

<https://publicationethics.org/guidance/Guidelines>. Pokyny pro etiku publikací pokrývají povinnosti editorů, recenzentů, autorů a vydavatele.

Veškerý výzkum zahrnující lidské subjekty prezentovaný v předložených rukopisech musí být proveden v souladu s [Helsinskou deklarací z roku 1964 \(pozměněnou v roce 2013\)](#) a text rukopisu musí obsahovat prohlášení, že výzkum byl schválen etickou komisí a že byl udělen informovaný souhlas podepsaných subjektů, viz Doporučení [ICMJE pro ochranu účastníků výzkumu](#).

Střet zájmů

Všichni autoři jsou žádáni, aby zveřejnili jakékoli skutečné nebo potenciální střety zájmů, včetně finančních, osobních nebo jiných vztahů s jinými lidmi nebo organizacemi, které by mohly nevhodně ovlivnit nebo být vnímány jako ovlivnění jejich práce.

Odevzdání rukopisu

Předložení rukopisu znamená, že obsahuje původní text, který nebyl dříve publikován, a v současné době se o něm neuvažuje, ani nebude předložen jinde až do konečného rozhodnutí a že, bude-li přijat, nebude nikde jinde publikován. Časopis GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ uplatňuje princip dvojité anonymního recenzního řízení, při němž jsou identity autorů skryty recenzentům a zároveň recenzenti zůstávají anonymní vůči autorům.

Odesílání do časopisu probíhá elektronicky na e-mailovou adresu:

 monika.kadrnozkova@pedf.cuni.cz

Součástí e-mailu by měly být následující údaje:

- Jméno autora(ů)
- Pracoviště
- Kontaktní adresa, e-mail a telefon
- Typ příspěvku (např. výzkumná studie, diskuze, recenze...)

Doporučujeme využít připravenou **šablonu ke zpracování příspěvku**, která je ke stažení zde:

 [Formulář ke zpracování příspěvku – ke stažení \(DOC\)](#)

Veškerá korespondence, včetně upozornění na rozhodnutí redakce, žádostí o doplnění nebo úpravy, probíhá elektronicky.

Před odesláním příspěvku se ujistěte, že:

- Váš rukopis odpovídá typu příspěvku dle [pokynů pro autory](#), včetně rozsahu, struktury a obsahu.
- Rukopis obsahuje všechny požadované části:
název, abstrakt (v češtině i angličtině), klíčová slova, hlavní text, seznam literatury a kontaktní údaje autora.
- Všechny obrázky, tabulky a grafy jsou číslovány, opatřeny nadpisy a uvedeny ve správných místech v textu.
- Veškeré citace jsou uvedeny v textu a odpovídají položkám v seznamu literatury.
- Reference jsou formátovány dle stylu [APA 7](#).

- Byla získána potřebná povolení k použití chráněného materiálu (např. obrázky, tabulky z jiných publikací).
- Je uveden jeden korespondenční autor se všemi kontaktními údaji (e-mail a adresa pracoviště).
- Je popsán **podíl jednotlivých autorů** na vzniku příspěvku (např. návrh studie, sběr dat, analýza, psaní textu).

Všechny příspěvky nejprve posuzuje redakční rada časopisu.

Každý rukopis je nejprve posouzen [redakční radou časopisu](#), která rozhodne, zda příspěvek odpovídá tematickému a odbornému zaměření časopisu a zda splňuje formální požadavky.

V případě pochybností o originalitě textu může být příspěvek **zkontrolován pomocí nástrojů na detekci plagiátorství**.

Rukopisy, které projdou tímto úvodním posouzením, jsou následně předány **dvěma nezávislým odborným recenzentům**. Recenzní řízení je **dvojitě anonymní** – recenzenti ani autoři se vzájemně neznají. Recenzenti poskytují zpětnou vazbu, která autorům pomáhá zlepšit kvalitu příspěvku.

Na základě posudků rozhoduje redakce o přijetí, přepracování nebo zamítnutí příspěvku.

Při podezření na plagiátorství jsou příspěvky kontrolovány dostupnými nástroji ke zjištění možného plagiátorství s následným posouzením editory.

Příspěvky jsou následně předány k posouzení dvěma nezávislým recenzentům.

Etické zásady časopisu

Časopis GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ se řídí zásadami etiky publikací podle pokynů [COPE \(Committee on Publication Ethics\)](#). Pokyny pro etiku publikací pokrývají povinnosti editorů, recenzentů, autorů a vydavatele.

Veškerý výzkum zahrnující lidské subjekty prezentovaný v předložených rukopisech musí být proveden v souladu s Helsinskou deklarací z roku 1964 (pozměněnou v roce 2013) a text rukopisu musí obsahovat prohlášení, že výzkum byl schválen etickou komisí a že byl udělen informovaný souhlas podepsaných subjektů, viz Doporučení [ICMJE pro ochranu účastníků výzkumu](#).

Etické zásady – Autoři

Dodržují pokyny pro autory uvedené v požadavcích na odeslání.

Plně odpovídají za originalitu, kvalitu a úplnost publikovaných údajů.

Odpovídají za správné citování a uvádění primárních zdrojů citovaných informací a dat.

Odpovídají za to, že všichni uvedení spoluautoři se na díle významně podíleli.

Autoři zaručují, že dílo neobsahuje nezákonný obsah a nejsou porušena žádná vlastnická nebo autorská práva.

Autoři zaručují, že výzkum, který publikují, byl proveden v souladu s příslušnými mezinárodně uznávanými směrnici (např. Helsinskou deklarací) a že byla dodržena doporučení [ICMJE pro ochranu účastníků výzkumu](#).

Všichni autoři potvrzují, že práce nebyla současně odeslána k publikování jinam a souhlasí s tím, že pokud bude v časopisu GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ přijata, nebude k publikování poslána jinam.

Autoři mají právo se svým dílem jakkoliv disponovat, jsou však povinni citovat původní publikování.

Všichni autoři potvrzují, že byly zveřejněny všechny obchodní zájmy, které by mohly být předmětem finančního konfliktu v souvislosti s předloženým článkem.

Odesláním svých rukopisů autoři souhlasí s tím, že články budou publikovány pod licencí [Creative Commons Attribution 4.0 International License \(CC BY\)](#).

Pokud autoři v již publikovaném textu dodatečně naleznou závažný omyl či nepřesnost, musí o tom neprodleně informovat redaktora nebo vydavatele časopisu a následně s nimi aktivně spolupracovat na jeho stažení, případně uveřejnění oznámení o následné opravě článku.

Autoři jsou povinni řídit se mezinárodními standardy uvedenými v dokumentu COPE: [Publikování odpovědného výzkumu: mezinárodní standardy pro autory](#).

Autor (korespondent) zaručuje, že všichni uvedení spoluautoři souhlasí s přihlášením rukopisu do časopisu GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ a jsou o něm plně informováni.

Etické zásady – Recenzenti

Přijetím zpracování recenzního posudku potvrzuje, že je nezávislým odborníkem a dodrží stanovené termíny.

S informacemi obsaženými v předloženém, dosud nepublikovaném příspěvku nakládá jako s důvěrnými a ručí za to, že je nepředá třetí osobě ani nepoužije ve svůj osobní prospěch.

Pokud zjistí možný střet zájmu nebo má důvodné podezření na plagiátorství, nahlásí tuto skutečnost redakci a dále s redakcí aktivně spolupracuje.

Napiše recenzi, která pomůže autorovi zlepšit kvalitu své práce.

Jsou povinni upozornit na chybějící významné tituly k danému tématu. Zároveň musí redaktorovi sdělit jakoukoli podstatnou podobnost mezi posuzovaným textem a dalšími informačními zdroji.

Recenzenti jsou povinni se řídit [Etickými směrnicemi COPE pro recenzenty](#).

Etické principy Editoři

Všechny články publikované v časopise GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ procházejí prvotním posouzením redakcí časopisu, která zajistí následně oboustranně anonymní recenzní řízení minimálně dvěma nezávislými recenzenty.

Se všemi informacemi, rukopisy a recenzemi nakládají jako s důvěrnými materiály a nešíří je mimo redakční radu.

Zaručují anonymitu recenzentů (slepá recenze).

Zaručují nestranné a nezávislé posouzení rukopisů. Rukopisy posuzují pouze z hlediska jejich vědeckého obsahu a dodržení etických kodexů.

Nesou odpovědnost za rozhodnutí související s publikováním jednotlivých rukopisů. Editoři mají plnou pravomoc přijímat, zamítat nebo požadovat úpravy rukopisů.

Editoři jsou obeznámeni s nejnovějšími postupy a nástroji pro detekci plagiátorství, aby mohli účinněji bojovat proti této neetické praxi.

Stáhnou článek, který je potvrzen jako nepravdivý nebo vážně nesprávný. Stažení článku vždy projednává a schvaluje redakční rada. V případě stažení, je článek jasně identifikován a jsou uvedeny důvody stažení.

Ve spolupráci s vydavatelem zveřejňují opravy, vysvětlení, chyby nebo omluvy.

Editoři časopisu GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ jsou povinni řídit se [Kodexem chování editora časopisu COPE](#).

Etické zásady – Vydavatel

Chráníme duševní vlastnictví a autorská práva časopisu GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ, jeho značek, autorů a publikačních partnerů tím, že prezentujeme a uchováváme finální publikovanou verzi každého článku. Časopis GRAMOTNOST, PREGRAMOTNOST A VZDĚLÁVÁNÍ zaručuje integritu a transparentnost jednotlivých publikovaných článků s ohledem na: střety zájmů, financování publikace a výzkumu, publikační a výzkumnou etiku, případy

publikačního a výzkumného pochybení, důvěrnost informací, autorství, opravy, objasnění a stažení článků a včasné publikování obsahu.

V případě domnělého nebo prokázaného vědeckého pochybení, podvodného publikování nebo plagiátorství podnikne vydavatel, v úzké spolupráci s šéfredaktorem, veškeré kroky nezbytné k vyjasnění situace a opravě předmětného článku. Součástí tohoto postupu je bezodkladné publikování oznámení o opravě, případně, v nejzávažnějších případech, stažení dotčené práce a zveřejnění omluvy.

Vydavatel aktivně spolupracuje s editory a redakční radou a zajišťuje, všemi dostupnými prostředky, přístup k nejnovějším možnostem a technologiím k zjištění plagiátorství a jiných nekalých praktik publikování.